

**Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Hercegovačko – Neretvanska Županija
OPĆINA PROZOR – RAMA
Služba za razvoj, poduzetništvo, obrt i financije**

Općina Prozor-Rama, Kralja Tomislava bb, tel/fax: ++ 387 36 771 912, 771 342,
e-mail: razvoj@prozor-rama.org , www.prozor-rama.org

IZVJEŠĆE O RADU
za period 01.01. - 31.12. 2015. godine

Prozor-Rama, ožujak 2016. godine

UVOD

Služba za razvoj, poduzetništvo, obrt i financije utemeljena je Odlukom o osnivanju općinskih službi za upravu općine Prozor – Rama („Sl. glasnik općine Prozor – Rama“, broj 03/08) i Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji općinskih službi za upravu i drugih službi u Općini Prozor – Rama.

Služba je u ovom izvještajnom periodu obavljala poslove iz djelokruga rada Službe, a posebno:

Pripremala prijedloge odluke i druga akta iz oblasti gospodarstva koje su u ovlasti Općine, surađivala sa drugim općinskim Službama, pripremala informacije, izvješća, obrazloženja za Općinsko vijeće, pratila i analizirala stanje u gospodarstvu te stanje zaposlenosti, predlagala poticajne mjere, izrađivala analize i izvješća, davala informacije i stručne pomoći potencijalnim ulagačima, te u tom smislu pripremala prijedloge akata koje donose jedinica lokalne samouprave.

Vodila potrebite evidencije, izdavala uvjerenja, potvrde, rješenja i sl., surađivala s određenim strukovnim udrugama u gospodarstvu, poljoprivredi.

Vodila korespondenciju po zahtjevima i dopisima s viših razina vlasti za određenim podacima i informacijama iz oblasti Službe u cijelosti, surađivali sa regionalnim i međunarodnim organizacijama u aktivnostima od značaja za gospodarstvo.

Poslove iz djelokruga rada Službe obavljalo je 15 uposlenika.

Poslovi unutar Službe za razvoj, poduzetništvo, obrt i financije odvijali su se kroz dva Odsjeka:

1. Odsjek za razvoj, poduzetništvo, obrt, poljoprivredu i turizam

I- Poslovi iz oblasti razvoja

II- Poslovi iz oblasti poduzetništva i obrta,

III- Poslovi iz oblasti poljoprivrede,

IV - Poslovi iz oblasti inspekcije.

2. Odsjek za financije

I. POSLOVI IZ OBLASTI RAZVOJA

U oblasti razvoja obavljane su aktivnosti kandidiranja raznih projekata domaćim i međunarodnim institucijama i ustanovama, drugim poslovima od značaja razvoja Općine i stvaranja pozitivnog poslovnog okruženja.

1. BFC certifikacija

Općina Prozor - Rama, zajedno sa općinama Bosanska Krupa, Livno, Tešanj, Visoko, Žepče i Goražde, te grad Bihać, pristupili su BFC SEE programu certifikacije gradova i općina sa povoljnim poslovnim okruženjem u jugoistočnoj Europi. Riječ je o poznatom projektu kojeg realizira Mreža za povoljno poslovno okruženje Federacije Bosne i Hercegovine uz podršku Njemačke agencije za međunarodnu suradnju (GIZ), kroz projekt Otvoreni regionalni fond za modernizaciju općinskih usluga u Jugoistočnoj Evropi i Švicarske agencija za razvoj i suradnju (SDC).

BFC SEE certifikat, odnosno certifikat povoljnog poslovnog okruženja općina u Jugoistočnoj Europi smatra se vrlo poželjnim za svaku općinu, jer njegovo posjedovanje i očuvanje znači puno veću otvorenost općine svim euro - integracijskim procesima i aktivnostima, posebice

kroz povećanu sposobnost privlačenja investitora.

Na putu do certifikata općine trebaju ispuniti 12 kriterija i više od 80 podkriterija koje podrazumijevaju unapređenje procedura, jačanje transparentnosti, smanjivanje birokracije i probavljanje svih dokumenata i podataka neophodnih gospodarstvu i potencijalnim ulagačima u planiranju poslovanja i donošenja investicijskih odluka. Pred općinom Prozor - Rama je stoga obuhvatan posao prilagođavanja samog rada i funkcioniranja općine, te dokumenata i procedura, sa onim koji odgovaraju traženom certifikatu i europskim standardima.

Evaluacijski tim za proceduru BFC certificiranja općine Prozor – Rama završio je svoj posao i sačinio finalno izvješće po kojemu je općina Prozor – Rama ispunila 71,2 % kriterija za dobivanje BFC certifikata. Obzirom je donji prag za dobivanje certifikata 75% ispunjenosti zadanih kriterija, konstatacija je da općina Prozor – Rama trenutno ne ispunjava uvjete za dobivanje BFC certifikata.

Opći je dojam da je općina Prozor – Rama u proteklom periodu značajno prilagodila dokumente i procedure sa onima koji odgovaraju traženom certifikatu i europskim standardima koji su definirani BFC certifikatom. Posebno pozitivan pomak učinjen je u oblasti strateškog lokalnog razvoja, stalnog gospodarskog savjeta, sistema usluga za dobivanje građevinske dozvole, kreditnoj sposobnosti i opravdanosti, razvijenoj suradnji javnog i privatnog sektora, transparentnosti porezne politike i politike naplate taksi koje stimuliraju ekonomski razvoj, te informacijskoj tehnologiji i komunikaciji.

Dobivanje BFC certifikata bi bio odličan čin kojim bi se bolje dokazala otvorenost ove općine i spremnost da radi kvalitetno na zadovoljavanju općih potreba stanovništva i ostalih korisnika. Međutim, visoke ocjene u veoma važnim kriterijima dokazuju da općina Prozor – Rama realno predstavlja veoma povoljno poslovno okruženje, ali i da dostignutu razinu uspješnosti treba dalje unaprjeđivati i poboljšavati.

2. Gospodarstvo, razvojni projekti i suradnja sa nadležnim ministarstvima

Služba za razvoj, poduzetništvo, obrt i financije općine Prozor – Rama nositelj je i aktivnosti oko sustavnog praćenja i vrednovanja realizacije Strategije razvoja općine Prozor – Rama 2011.-2020. U Povjerenstvu koje je imenovano za ovu zadaću sudjeluju djelatnici sve tri općinske službe, a posao koordinira ova Služba. Urađeno je izvješće o provedbi Strategije razvoja općine Prozor-Rama za razdoblje 2011-2014. godina, sa pregledom realizacije Programa, projekata i mjera Strategije razvoja općine Prozor-Rama po sektorskim planovima za period 2011-2014 godina, isto je usvojeno od strane Općinskog Vijeća

Urađen je Operativni plana realizacije Strategije razvoja općine Prozor-Rama za 2015. godinu, usvojen od strane Općinskog Vijeća

Urađena je Informacija o stanju gospodarstva i oblasti zapošljavanja u općini Prozor-Rama

Urađena je Informacija o stanju i razvojnim mogućnostima turizma na području općine Prozor-Rama.

Urađena je Informacija o stanju poljoprivrede općine Prozor-Rama za 2014. godinu.

Urađena je Informacija o stanju lova i ribolova općine Prozor-Rama za 2014. godinu.

Urađena je Informacija o stanju, gospodarenju i zaštiti šuma općine Prozor-Rama za 2014. godinu.

Na realizaciji razvojnih projekata postojala je stalna suradnja sa nadležnim Ministarstvima, od čega za 2015. godinu izdvajamo:

Po Programu javnih investicija u Federaciji BiH, Ministarstvu gospodarstva HNŽ –a, za I, II, III i IV kvartal 2015., dostavljeni su podatci u formi IP obrazaca za projekte: Vodoopskrba za naselja po obodu Ramskog jezera i sanitacija uže gradske zone, Izgradnja doma za stare i

nemoćne osobe "Rama", Izgradnja poduzetničkih zona, Izgradnja gradske tržnice i Sanacija deponije smeća Ponir i izgradnja reciklažnog dvorišta-sortirnice, a u cilju ažuriranja baze podataka i izrade Programa javnih investicija za period 2016-2018 godina.

Federalnom ministarstvu financija dostavljeni su ažurirani podatci za projekt: Vodoopskrba za naselja po obodu Ramskog jezera i sanitacija uže gradske zone, u formi IP obrazaca, zaključno sa 31.12.2015.god. a u cilju izrade Programa javnih investicija u Federaciji BiH.

U okviru (UNDP) projekta Integriranog lokalnog razvoja „Upravljanje poslovnim zonama“ dostavljeni su podatci, anketni upitnik, čija je namjena istražiti stupanj razvoja poslovnih zona i drugih oblika poduzetničke infrastrukture općine Prozor-Rama.

Urađen je godišnji Izvještaj o dodijeljenoj državnoj pomoći u nadležnosti općine Prozor-Rama za 2014. godinu i dostavljen Ministarstvu financija HNŽ-a.

3. Okrugli stol- radionice u organizaciji i realizaciji Službe

- 27.04. 2015. godine - Poljoprivredna proizvodnja i turizam u općini Prozor-Rama“ mogućnosti daljnjeg razvoja“

Cilj okruglog stola bio je kako poboljšati poljoprivrednu proizvodnju, kako poboljšati uvjete rada poljoprivrednom i turističkom sektoru, kako u tim sektorima povećati uposlenost, pitanja su to koja je pred sudionike Okruglog stola postavio organizator. Organizator je predstavio da je cilj, kroz razmjenu mišljenja, znanja i iskustava, kroz kritike, prijedloge i inicijative, doći do zaključaka čijom se primjenom može poboljšati stanje u poljoprivrednoj proizvodnji i u turizmu u općini Prozor – Rama.

Razgovaralo se otvoreno i argumentirano, posebno o povezivanju poljoprivredne proizvodnje sa turizmom, o poboljšanju uvjeta za poljoprivrednu proizvodnju i turizam, poboljšanju kanala distribucije i boljoj promociji poljoprivrede i turizma na području naše općine.

Usvojeni su zaključci čijom primjenom može doći do poboljšanja stanja u ovim važnim gospodarskim oblastima.

- 30.04.2015. godine - Malo i srednje poduzetništvo i obrtništvo u općini prozor Rama- mogućnosti razvoja i povećanje uposlenosti

Cilj organiziranja okruglog stola bio je da kroz razmjenu mišljenja, znanja i iskustva se dođe do zaključaka, prijedloga i inicijativa čijom primjenom se može poboljšati stanje u malom i srednjem poduzetništvu i obrtu, posebno u zaposlenosti u navedenim oblastima u Općini Prozor-Rama.

- 25.06.2015. godine- Radionicu na temu: - „Kako pokrenuti vlastiti biznis““, i Info dan na temu “Korištenja općinskih poticajnih sredstava”.

Na radionici su obrađene teme:

- Vrste organiziranja poslovnih subjekata;
- Poduzeća: oblici organiziranja, teškoće i prednosti pri osnivanju i u radu,
- Obrti, samostalne radnje i djelatnosti: Vrste, načini osnivanja, teškoće i prednosti pri osnivanju i u radu.
- Poticajna sredstva Općine, Županije, Federacije, BiH i međunarodnih fondova.

Na radionici predstavljeni su primjeri dobre prakse – pozitivna i negativna iskustva po temama koje su obrađivane.

Od predstavnika Općine i Vijeća za konkurentnost Prozor – Rama predstavljen je Javni poziv za odabir korisnika grant sredstava po Programu poticaja za zapošljavanje u Prozoru – Rami u 2015. godini, uz predstavljanje ciljeva javnog poziva, načina prijavljivanja, opisa prihvatljivih djelatnosti za poticanje, te ostalih pojedinosti Javnog poziva.

4. Razvojni projekti za zaštitu okoliša

U 2015 godini na Javni poziv Fonda za zaštitu okoliša F BiH, nadležna služba kandidirala je dva projekta:

Izrada lokalnog ekološkog akcionog plana (LEAP), koji je odobren u visini 10.000, 00 KM te raspisan Javni poziv za izvršenje usluga. Ugovor za realizaciju izrade LEAP-a dodjeljen je „Agenciji za lokalni razvoj“ d.o.o. Prozor-Rama.

Projekt „Rekonstrukcija javne rasvjete u gradskoj zoni u cilju poboljšanja energetske učinkovitosti –led rasvjeta“ sa odobrenim iznosom 35.000,00 KM, isti je realiziran.

Fondu za zaštitu okoliša Federacije BiH, na traženje dostavljeni su pokazatelji, podatci o provedbenim aktivnostima u svezi izrade Lokalnog ekološkog akcijskog plana –LEAP-a, a za potrebe kvalitetne pripreme programa i projekata za programiranje korištenja financijske pomoći iz međunarodnih fondova ili udruženih međunarodnih i domaćih fondova.

Urađen projektni zadatak za izradu LEAP-a, po kome je raspisan natječaj za javne nabave za pružanje usluga izrade LEAP-a.

Urađen „Plan upravljanja otpada općine Prozor-Rama 2015-2020“, nacrt usvojen na Općinskom Vijeću.

Pristupljeno identifikiranju divljih deponija na području Općine i izradi „Plana sanacije divljih deponija“. Sanacija prema prioritetima je planirana za početak 2016. godine za lokacije Prozor-Luga (uz Magistralnu cestu), Varvara-Izlaz, Ometala (uz Regionalnu cestu). Prema planu aktivnosti će biti nastavljene kroz cijelu 2016 godinu.

Urađena je Informacija o stanju i zaštiti okoliša na području općine Prozor-Rama, usvojena na Općinskom Vijeću.

Izrada glavnog projekta za sanaciju deponije komunalnog otpada Duška kosa i izgradnja pratećih sadržaja prilagođenih sanitarnom konceptu odlaganja.

Izrada idejnog projekta i Studije utjecaja na okoliš za sanaciju postojeće deponije komunalnog otpada Duška kosa.

Utijekom 2015. godine vršene su aktivnosti vezane za davanje okolišnog dopuštenja za rad HE Rama. Podsjećamo, okolišno dopuštenje za rad HE Rama izdaje Federalno ministarstvo okoliša i turizma. Sva postrojenja HE Rama nalaze se na teritoriju općine Prozor-Rama te time općina ima pravo sudjelovati kao zainteresirana strana u postupku dodjele okolišnog dopuštenja. EP HZ HB s pogonom Hidroelektrane „Rama“ radi bez okolišnog dopuštenja što je izravno kršenje zakona

Izgradnjom HE „Rama“ 1968. godine došlo je do stanja narušavanja okoliša i općenito uvjeta za život na području općine tako da do danas postoje brojni neriješeni problemi stanovništva zbog izgradnje HE „Rama“, posebice u naseljima po obodu Ramskog jezera.

Na temelju toga Općina Prozor-Rama je još u ožuku 2010. godine pokrenula upravni spor za poništenje nepravilno izdanog dopuštenja. Kantonalni sud u Sarajevu je 11. ožujka 2014. godine donio presudu kojom se poništava prethodno izdano okolišno dopuštenje. U novom postupku za novo okolišno dopuštenje nadležno Ministarstvo je u 2015 godini izdalo Okolišno dopuštenje za narednih 5 godina, bez da je prethodno uvjetovalo korisnika okolišnog dopuštenja, tvrtku „Elektroprivreda HZ HB“ Mostar, na obavljanje određenih aktivnosti vezanih za okolišno dopuštenje. Općina Prozor – Rama pokrenula je novi upravni spor po tom osnovu, tako da se može konstatirati da Elektroprivreda HZ HB Mostar u periodu od 2008. godine do danas radi bez važećeg okolišnog dopuštenja za rad HE Rama.

Kao uvjet za davanje suglasnosti na okolišno dopuštenje, općina Prozor –Rama je predložila zajedničko obavljanje slijedećih aktivnosti:

1. Saniranje klizišta po obodu akumulacije Ramskog jezera,
2. Saniranje Jakličkog mosta,
3. Saniranje i izgradnja puta K.Polje-Maglice-Orašac,
4. Projektiranje i izgradnja putne infrastrukture obodom Ramskog jezera,
5. Projektiranje i izgradnja kanalizacijskog sustava naselja obodom Ramskog jezera,
6. Urbanizacije i uređenje obala Ramskog jezera u skladu sa Prostornim planom Općine,

Ove aktivnosti smatraju se za prioritetne zadaće ovih javnih subjekata, kao društveno odgovornih koji svoj rad i djelovanje žele temeljiti na visokim standardima svijesti s krajnjim ciljem poboljšanja uvjeta življenja ljudima, imovini i okolišu na prostoru oko bazena Ramskog jezera. Revitalizacija životnih zajednica ribolovnog područja uz osiguravanje kontinuiranog poribljavanja radi održavanja prirodne reprodukcije smatra se zakonskom obvezom J.P. Elektroprivreda HZ HB Mostar te se neće posebno obuhvaćati ovom Sporazumom.

5. Projekti razvoja poljoprivrede

5.1. Program razvoja malinarstva

Općina Prozor-Rama, zajedno sa Ekološkom udrugom poljoprivrednih i prehrambenih proizvođača „EKO PLOD“, u suradnji sa REDAH –om (regionalna razvojna agencija za Hercegovinu) i Uredom za koordinaciju projekata – PCU pri Federalnom ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva u okviru IFAD-ovog projekta „*Poboljšanje životnih uvjeta na selu (RLDP)*“, u 2015. godini uključila je 42 korisnika projekta malinarstva sa kojima je podignuto 7,19 ha nasada bobičavog voća. Projekt se odvijao u dvije faze, proljetnoj i jesenjoj sadnji.

U sklopu proljetne sadnje Općina je financirala nabavu sustava za navodnjavanje za svakog odabranog korisnika u 100-postotnom iznosu, te 100 % troškova za savjetodavne usluge kroz 3 godine, platila analizu tla za sve korisnike projekta i vršila savjetodavne usluge sukladno rezultatima analize tla.

U sklopu jesenje sadnje Općina je sudjelovala sa 30 % od vrijednosti projekta.

5.2. Program razvoja stočarstva

Podrška općine za stočarsku proizvodnju u 2015. godini provedena je sukladno Programu utroška proračunski sredstava sa kriterijima raspodjele, kroz:

Sufinanciranje kamate: Korisnici sredstava javnog poziva mogle su biti sve fizičke i pravne osobe, OPG, mala i srednja poduzeća, zadruge i obrti sa sjedištem u općini Prozor-Rama koja se bave ili se planiraju baviti stočarskom proizvodnjom. Za fizička osobe i OPG maksimalna osnovica kredita do 20.000,00 KM, a za mala i srednja poduzeća kao i za zadruge maksimalna osnovica kredita do 30.000,00 KM

sa kamatnom stopom do 8 % i troškovi grace perioda.

Na ovaj Javni poziv u 2015. godini zaprimljena su 4 zahtjeva, koje je Povjerenstvo pregledalo i utvrdilo da ispunjavaju sve uvjete po javnom pozivu.

Odobreni projekti i isplaćena kamata;

Proširenje stada sustav krava tele, subvencija kamate – 1.565,55 KM, isplaćeno 1 200 KM u 2015. god., ostatak se 365,55 KM bit će isplaćen sukladno potpisanim ugovorom.

Proširenje stada muznih krava, subvencija kamata - 896,76 KM, isplaćeno 800 KM u 2015.god. ,ostatak od 96,76 bit će isplaćen sukladno potpisanim ugovorom.

Proširenje stada ovaca , subvencija kamate – 2.150,00 KM, isplaćeno 2 000,00 KM u 2015. godini, a ostatak od 150,00 KM bit će isplaćen sukladno potpisanim ugovorom.

Nabavka laktofriza-uzgoj muznih krava, subvencije kamate - 301,00 KM isplaćeno u 2015. godini.

Ukupno odobrena sredstva za navedene projekte od općine Prozor-Rama za ovu vrstu subvencije su 4.913,31 KM.

Poticaj proizvodnji kravljeg mlijeka - Korisnici sredstava ovog javnog poziva mogu biti fizičke i pravne osobe (OPG, poduzeća, zadruge i obrti) sa sjedištem u općini Prozor-Rama koji ostvaruju stočarsku proizvodnju kravljeg mlijeka i koji su isporučili otkupljivačima-prerađivačima.

Sredstva za potporu proizvodnji kravljeg mlijeka dodjeljivano je proizvođačima mlijeka na području općine Prozor-Rama koji su ispunili uvjete za federalni poticaj. Općina Prozor-Rama poticala je ovu vrstu proizvodnje u iznosu od 0,20 KM po litru. Nakon prikupljenih zahtjeva komisija je utvrdila da 5 korisnika ispunjava uvjete javnog poziva, te je u 2015. godini za ovu vrstu proizvodnje isplaćena potpora za 45 113 litara mlijeka.

Sufinanciranjem veterinarskih usluga; analiza krvi i mliječnih kartona muznih krava i junica sa 40 KM po grlu, obuhvaćeno 209 grla za 40 korisnika.

5.3. Pomoć poljoprivrednim udrugama

Poznajući značaj udruživanja poljoprivrednih proizvođača u udruge, kako bi lakše ostvarili svoj cilj u proizvodnji i plasmanu proizvoda, Općina je pružala svaku pomoć registriranim poljoprivrednim udrugama kroz: financijsku potporu, pomoć pri kandidiranju određenih aplikacijskih programa, stručnu pomoć i povezivanje sa višim institucijama vlasti. Kako bi udruge lakše odrađivale svoje poslove, zadatke i realizaciju programskih ciljeva osigurane su prostorije-ured koji sve poljoprivredne udruge mogu koristiti za svoje potrebe. Preko Ekološke udruge „EKO PLOD“ vršena je realizacija projekta malinarstva i savjetodavnih usluga po sporazumu sa IFAD-om. Potpomognuto je sudjelovanje udruga na domaćem sajmu kao i drugim sajmovima na kojim su sudjelovali.

5.4. Potpora proizvodnji bijelog luka „Ramski bijeli luk“

Program o utrošku sredstava sa kriterijima raspodjele novčane potpore poljoprivrednoj proizvodnji za 2015. godinu predviđena su sredstva za poticaj proizvodnji bijelog luka u visini 150 KM po dulumu, odobreno je 22 zahtjeva a ukupan površina zasada bijelog luka za koju je odobren poticaj iznosi 38,2 dn.

5.5. IFAD Projekt: Poboljšanje životnih uvjeta na selu

U općini Prozor – Rama tijekom 2014. godine provodio se Projekt poboljšanja životnih uvjeta na selu koji je rezultat kreditnog Sporazuma Bosne i Hercegovine i Međunarodnog fonda za poljoprivredni razvoj (IFAD). Sredstva projekta su namijenjena za financiranje slijedećih aktivnosti:

- a) potpora izgradnji i jačanju kapaciteta udruga poljoprivrednika i poljoprivrednih zadruga,
- b) potpora agrobiznisu (malim i srednjim poduzećima),
- c) izgradnja i obnova ruralne infrastrukture za povezivanje sa tržištem,
- d) pomoć kreditiranju farmera i malih i srednjih poduzeća (MSP) u ruralnim područjima.

Osim projekta koji su preko ovog fonda realizirani tijekom 2014. godine, u 2015. godini IFAD je prihvatio sufinancirati projekt izgradnje Zelene tržnice u Prozoru. Vrijednost sudjelovanja ovog fonda u tom projektu je 160.000,00 KM.

5.6. Projekti potpore razvoju lova i ribolova

Lov i ribolov kao važne sastavnice gospodarske aktivnosti i turističke ponude općine Prozor – Rama imali su i u 2015. godini posebno značenje.

Međutim, određena problematika nametnuta od neodgovornih osoba u Hercegovačko neretvanskoj županiji narušili su mogućnosti kvalitetnog razvoja lova u našoj općini.

Ukratko, dana 19.11.2013. Skupština HNŽ/K, uz suglasnost Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva HNŽ/K, odnosno Vlade HNŽ/K, usvojila je Odluku o osnivanju lovišta kojom je prostor općine Prozor – Rama podijeljen na dva dijela koji su nazvani lovište „Prozor – Rama“ i lovište „Gorača“. Općina Prozor – Rama ocijenila je da je na taj način povrijeđeno pravo na lokalnu samoupravu, podnijela je tužbu Ustavnom sudu FBiH koji je nakon provedenog postupka donio presudu kojom je utvrdio da je osporenom odlukom Skupštine HNŽ-a povrijeđeno pravo Općine Prozor-Rama na lokalnu samoupravu, što je značilo i poništenje odluke kojom je područje ove općine podijeljeno na dva lovišta. Tijekom 2015. godine o ovoj temi se izjašnjavalo i Općinsko vijeće i Općinski načelnik, donesene su odluke kojima je iskazan stav o jednom lovištu na području cijele općine. U svezi statusa ribolova u općini Prozor – Rama tijekom 2015. godine podržavan je rad Sportsko turističko ribolovnog društva „Ramske vode“. Ovo ribolovno društvo je dobilo koncesiju za korištenje voda na području ove općine u svrhu ribolova. Društvo je u 2015. bilo domaćinom Državnom prvenstvu u lovu na šarana i amura. Izvršena je i narudžba Ribolovne osnove za vode na području općine Prozor – Rama, surađivalo se sa autorima tog dokumenta. Tijekom izrade ovog izvješća okončan je rad na Ribolovnoj osnovi, izvršene uplate izvršitelju posla – Agromenditeranskom fakultetu u Mostaru, te je nastavljeno djelovanje Društva u skladu sa tim dokumentom

6. Projekti za razvoj poduzetništva

6.1. Vijeće za konkurentnost općine Prozor Rama

Vijeće za konkurentnost općine Prozor - Rama, utemeljeno je u 2014. godine, a rad i u 2015. godini podržavao je GIZ - Njemačko društvo za međunarodni razvoj čiji je cilj u radu povećati konkurentnost lokalnog gospodarstva i razvoj naše općine, što se planira stvaranjem boljih uvjeta za razvoj privatnog sektora, te kroz jasniju suradnju javnog i privatnog sektora, sa ciljem identificiranja realnih inicijativa pokrenutih od strane privatnog sektora.

U ovom periodu VK je realiziralo nekoliko radionica i sastanaka, radilo na definiranju inicijativa čija bi realizacija potpomogla razvoj općine Prozor – Rama, razmatrali određene općinske odluke prija upućivanja na vijeće, koje su od značaja za razvoj gospodarstva, poduzetnike, sudjelovalo u javnoj raspravi nacрта Proračuna te po zaključcima VK davali svoje prijedloge i sugestije za izmjene i dopune.

6.2. Program poticaja za zapošljavanje u općini Prozor-Rama za 2015.

I u 2015. godini općina Prozor – Rama je nastavila sa aktivnostima na realizaciji Programa poticaja za zapošljavanje. Javni poziv za odabir korisnika grant sredstava po Programu poticaja za zapošljavanje u općini Prozor-Rama objavljen je 29.05.2015. godine. Značajke Programa za 2015. godinu jesu u tome da je kao najmanji broj novoprimljenih djelatnika mogao biti tri (3), a da je precizno utvrđena lista djelatnosti prihvatljivih za poticaje bila slijedeća (po Klasifikaciji djelatnosti BiH 2010):

Oblast 10 – Proizvodnja prehrambenih proizvoda,

Razred 11.07 - Proizvodnja osvježavajućih pića; proizvodnja mineralne vode i drugih flaširanih voda

Oblast 13 – Proizvodnja tekstila,

Oblast 14 – Proizvodnja odjeće,

Oblast 15 – Proizvodnja kože i srodnih proizvoda,

Oblast 16 - Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja; proizvodnja predmeta od slame i pletarskih materijala,

Oblast 17 – Proizvodnja papira i proizvoda od papira,

Oblast 20 – Proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda,

Oblast 22 - Proizvodnja proizvoda od gume i plastičnih masa,
Oblast 23 – Proizvodnja ostalih nemetalnih proizvoda,
Oblast 24 – Proizvodnja baznih metala,
Oblast 25 - Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim strojeva i opreme,
Oblast 26 - Proizvodnja računala te elektroničkih i optičkih proizvoda,
Oblast 27 – Proizvodnja električne opreme,
Oblast 28 – Proizvodnja strojeva i uređaja,
Oblast 29 – Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica,
Oblast 30 – Proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava,
Oblast 31 – Proizvodnja namještaja,
Oblast 32 – Ostala prerađivačka industrija.

Po Javnom pozivu u 2015. godini zaprimljene su 3 (tri) prijave koje su do kraja godine dopunjavane dokumentacijom. Tijekom godine izvršene su određene uplate zaostalih iznosa po ranijim ugovorima.

Svi detalji vezani za realizaciju Programa poticaja za zapošljavanje obrađuju se u posebnoj informaciji koja se svake godine podnosi Općinskom vijeću Prozor – Rama.

6.3. Projekti za korištenje IPA fondova

Tijekom 2015. godine izvršene su najznačajnije aktivnosti po projektu „Staza Gospe Sinjske“. Izvršeno je markiranje staze, uređenje staze, postavljena oprema –odmorišta, postavljena signalizacija, postavljene početna obilježja i slično, te plaćene sve nabavke i sve usluge, kao i nakade troškova administrativnom osoblju projekta.

Ukupna vrijednost projekta „Staza Gospi Sinjskoj“, od početka projekta do kraja 2015. Godine iznosila je € 209.528,00 od toga IPA Europske komisije sredstva € 186.281,00.

II. REDOVNI POSLOVI IZ OBLASTI PODUZETNIŠTVA I OBRTA

1. Koncesije

- Obzirom da nadzor nad provođenjem Zakona o koncesijama HNŽ/K , propisa donesenih na temelju ovog Zakona i ugovora o koncesiji obavljaju koncesor i nadležno ministarstvo, sukladno obvezama dostavljene su sve Odluke i Ugovori o dodjeli koncesija za objekte malih hidroelektrana koje se nalaze na prostoru općine Prozor-Rama, Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede HNŽ/K Mostar.

- Po zahtjevu Koncesionara M-M Energi d.o.o. Ploča i MIP d.o.o. G. Vakuf-Uskoplje za produženjem rokova izgradnje MHE na rijeci Volujak, Ugovoreni su novi rokovi izgradnje i potpisan Aneks br. 1. osnovnog Ugovora.

- Po zahtjevu.DF Gradnja d.o.o. za produženje rokova izgradnje MHE "Kute Marin Most", Urađena je kompletna informacija o Pregledu aktivnosti od dodjele koncesija za izgradnju MHE na vodotocima rijeka Rika i Blazinka, poduzeću Wind-Neretva/DF Gradnja d.o.o. Konjic u vremenskom razdoblju siječanj, 2007.god. - veljača, 2014.god., pripremljen i potpisan Aneks br.1. (sa novim rokovima izgradnje zaključno sa 22. Veljače 2016. godine),Ugovora o koncesiji o korištenju vodotoka rijeka Rika i Blazinka.

- Po zahtjevu DF Gradnja d.o.o. za ponovnim produženjem rokova izgradnje MHE "Kute Marin Most", potpisan je Aneks br.2. (sa produženim rokovima izgradnje zaključno sa 22.veljače 2017.godine), Ugovora o koncesiji o korištenju vodotoka rijeka Rika i Blazinka.

2. Vodoprivreda

Agenciji za vodno područje Jadranskog sliva Mostar upućen Zahtjev za izravno uključivanje u postupak produženja Vodne dozvole za korištenje vode za rad HE „Rama“ iz razloga što

korištenjem vode za rad HE Rama dolazi do narušavanja stanja okoliša i općenito uvjeta za život na području općine Prozor-Rama, što je do danas prouzročilo brojne neriješene probleme u svezi vodoopskrbe, komunalne i putne infrastrukture, klizišta i zaštite okoliša.

Po pozivu Agenciji za vodno područje Jadranskog sliva Mostar za očitovanjem, općina Prozor-Rama je dostavila očitovanje po konkretnim činjenicama u svezi izdavanja Vodne dozvole za rad HE Rama koji mogu biti od utjecaja na pravne interese Općine.

Federalnom ministarstvu okoliša i turizma dostavljen je prijedlog Sporazuma između organa koji zastupaju određene interese (JP Elektroprivreda HZ HB i općine Prozor-Rama) u svezi saniranja šteta, obnove i unapređenja infrastrukture i stanja okoliša po obodu akumulacije Ramskog jezera, vezano za obnovu postupaka izdavanja okolišne dozvole operatoru JP „Elektroprivreda HZ HB“ za pogone i postrojenja HE Rama.

Mještanima naselja Mejnik pružena je sva potrebna stručna pomoć u postupku definiranja i pokretanja procedura, Zahtjeva općini Gornji Vakuf-Uskoplje- nadležnim službama, za izdavanje Vodnih akata za objekt „Vodovod Menjik“, oko pravične raspodjele vode zahvaćene sa izvorišta „Cipale“.

3. Upravno rješavanje

Na poslovima stručnog savjetnika za upravno rješavanje u Službi za razvoj, poduzetništvo, obrt i financije, općine Prozor-Rama, u razdoblju od 01.01.do 31.12.2015.godine, ukupno je obrađeno 320 predmeta i 2 su neobrađena, a isti će po kompletnosti zahtjeva biti obrađeni, i to:

- 182 predmeta su završena po zahtjevu stranke,
- 24 predmeta su završena po službenoj dužnosti,
- u 4 (četiri) zahtjeva je stranka odustala od zahtjeva jer su pogrešno podneseni,
- 100 je izdanih uvjerenja,
- 10 je dostavljenih obavijesti, suglasnosti i odgovora, i
- 2 predmeta su prenesena u 2016.godinu.

Tabela1. Stanje po urađenim zahtjevima po upravnom rješavanju

Zaprimljeni zahtjevi	Preneseni u 2016.god.	Odobreno	Žalba	Odbijeno
211	2	208	0	1

U ovom izvještajnom razdoblju nije bilo žalbi drugostupanjskom tijelu.

Tabela 2. Pregled izvršenog za period od 01.01.- 31.12.2015. godine po vrstama djelatnosti kako slijedi:

TRGOVINA		UKUPNO
Odobrenja za rad		2
Stalne odjave	Po zahtjevu	1
	službeno	12
Nastavak rada		2

Izmjene		1
Odobrenja za rad na pijaci		36
UGOSTITELJSTVO		UKUPNO
Odobrenja za rad		3
Odobrenja za vrijeme manifestacija (Ščit)		14
Stalne odjave	po zahtjevu	11
	službeno	5
Nastavak rada		10
Izmjene		1
Produljeno radno vrijeme	odobreno	30
	odbijeno	1
OBRT I SRODNA DJELATNOST		UKUPNO
Odobrenja za rad		16
Stalne odjave	Po zahtjevu	6
	službeno	12
Privremena odjava		9
Izmjene		7
Usklađivanje sa važećim zakonskim propisima		1
PODUZEĆA		UKUPNO
Obavijest i uvjerenje o početku rada trgovine u sklopu poduzeća		0
Rješenje o obavljanju ugostiteljske djelatnosti u sklopu poduzeća		2
Rješenje o nastavku rada ugostiteljske djelatnosti u sklopu poduzeća		2
Obavijest i uvjerenje o početku obavljanja obrtničke djelatnosti u sklopu poduzeća		0
OSTALO		UKUPNO
Odobrenja za vlastite potrebe		9

Izmjene rješenja za vlastite potrebe	5
Odjava(6 po zahtjevu i 1 službeno)	7
Zaključci	1
Odustajanje od zahtjeva	3

U ovom izvještajnom periodu nastavilo se sa izdavanjem privremenih odobrenja za rad za razdoblje do 31.12.2015.godine sukladno Odluci Općinskoga vijeća Prozor-Rama o privremenom obavljanju gospodarske djelatnosti na području općine Prozor-Rama, („Službeni glasnik općine Prozor-Rama“, broj: 4/09, 4/11, 1/13, 5/13 i 4/14), i po istome je, u 2015.godini, ukupno doneseno 14 (četrnaest) odobrenja.

Tabela 3. Izdavanje uvjerenja, obavijesti i drugo:

	UKUPNO
Zaprimljeni zahtjevi	111
Obradeni zahtjevi	110
Neobrađeni zahtjevi	1
	UKUPNO
Uvjerenja o obavljanju djelatnosti	70
Uvjerenja o ne obavljanju djelatnosti	30
Dopisi,	3
Obavijesti	6
Suglasnosti	1
Odustali	1

Svi zahtjevi su zaprimljeni, obrađeni i proslijeđeni na Zakonom propisane adrese i uneseni u odgovarajuće registre, te izvršenje odjave i promjene kod ranije registriranih gospodarskih subjekata.

Registracija radnji

Sa danom 31.12.2015.godine, odobrenje - rješenje za osnivanje radnje ili obavljanje djelatnosti posjeduju, ukupno 196 osoba u osnovnom i dopunskom zanimanju i 83 pravne osobe i to za:

30 trgovinskih radnji,
34 ugostiteljske radnje,
94 obrta i srodnih djelatnosti (od toga je 49 poljoprivrednih djelatnosti),
38 dopunskih djelatnosti (obrt i srodne djelatnosti),
83 pravne osobe (različite djelatnosti) i
109 osoba, posjeduju rješenja za obavljanje prijevoza za vlastite potrebe.

Popis registriranih obrta i srodnih djelatnosti po vrstama:

Frizerski saloni.....1

Krojačka radnja	1
Kemijska čistiona	1
Staklorezačka radnja	1
Zidarsko-fasaderska djelatnost	6
Internet klub	1
Autolimarska radnja	2
Vulkanizerska radnja	2
Računovodstveni servis	1
Kamenorezačka djelatnost	1
Bravarska radnja	3
Građevinsko uslužna dj.	2
Proizvodnja proiz. od plastike	1
Pekarske radnje	4
Tradicijski i stari obrti	9
Održavanje i popravak komp. mašina .	1
Instalaterska djelatnost	1
Solarne elektrane	1
Poljoprivredne djelatnosti	48
Proizvodnja rakije	1
Autoprijevoznačka djelatnost.....	7
Dopunske djelatnosti	38 (kroz ova rješenja djelatnosti se obavljaju po raznim vrstama, ima i frizerskih salona, i vulkanizerskih servisa i drugih djelatnosti).

Iz svega gore navedenoga da se zaključiti da svake godine dolazi do smanjenja broja registriranih radnji i djelatnosti. Rezultat je to otežanih uvjeta za rad obrtnika, malih trgovaca i ugostitelja (snažnije preuzimanje trgovačke aktivnosti od većih trgovačkih lanaca, opća problematika slobodnog uvoza u državu skoro svih roba što pogađa obrtnike i sl.), ali i provedbe dugogodišnjeg postupka usklađivanja stvarnog stanja na terenu, i stanja u Registru izdanih odobrenja za rad koji se vodi u općini Prozor - Rama, koji nisu u cijelosti identični, iz razloga što je veći broj gospodarskih subjekata (kako onih koji posluju u sklopu poduzeća tako i samostalnih radnji), neaktivan (ne radi, osobe umrle, ili odselile) a isti nisu izvršili propisanu odjavu radnje ili djelatnosti pa su se na neki način fiktivno vodile u registru izdanih odobrenja općine Prozor-Rama. Stoga su vršene odjave po službenoj dužnosti takvih radnji i djelatnosti, što je rezultiralo smanjenjem broja radnji i djelatnosti u Registru. U 2011.god. imali smo 15 odjava po službenoj dužnosti, u 2012.god. 33 odjave, u 2013.god. 86, u 2014. god. 63, u 2015.godini 24 odjave, što je ukupno od 2011 do 31.12.2015.godine, 221 odjava po službenoj dužnosti.

Ovjera trgovački knjiga, cjenika/normativa, utvrđivanje MTU ugostiteljskih radnji :

- Zaprimljena 24 zahtjeva za ovjeru trgovačkih knjiga za promet na malo, svi riješeni.
- Zaprimljeno 7 zahtjeva za ovjeru cjenika/normativa ugostiteljskih usluga, svi riješeni.
- Zaprimljeno 9 zahtjeva za utvrđivanje MTU ugostiteljskih radnji, svi riješeni

Dostava mišljenja, sugestija na nacрте zakona

U ovom izvještajnom periodu nadležna služba je aktivno sudjelovala pri izradi određenih zakona u postupcima kod viših razina vlasti, te je davala svoja mišljenja, prijedloge i sugestije, sve sa ciljem izrade boljih i potpunijih zakona i uključivanje općina kao faktora odlučivanja.

III. REDOVNI POSLOVI IZ OBLASTI POLJOPRIVREDE

Rad Sektora poljoprivrede se odvijao kroz slijedeće aktivnosti:

Provedba Programa i Pravilnika Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva F BiH za ostvarivanje novčanih podrški u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji za 2015. godinu

U ovom izvještajnom periodu postupalo se sukladno Programu Vlade Federacije o utrošku proračunskih sredstava za poljoprivrednu proizvodnju na području Federacije BiH, koja će se utrošiti kao potpora, poticaj za poljoprivredne proizvođače koji ispunjavaju propisane uvjete za animalnu i biljnu proizvodnju po Pravilniku za ostvarivanje novčanih potpora u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji. Služba za razvoj, poduzetništvo, obrt i financije Općine Prozor - Rama obavještavala je sve proizvođače da se prijave i podnesu zahtjev sa potrebitom propisanom dokumentacijom te im pružila stručnu potporu i savjet kako bi ostvarili novčanu potporu-poticaj, nakon čega je nadležna komisija resornog Županijskog ministarstva i općine obilazila biljne i animalne proizvođače i utvrđivali potrebite uvjete kao i pružali dodatne savjete na terenu.

Pružena je puna potpora našim poljoprivrednim proizvođačima, udrugama, poljoprivrednim zadrugama u pogledu savjeta, stručnih mišljenja te upoznavanju o zakonskim uvjetima i propisima kao i obrada predmeta, dostava nadležnim institucijama a sve s ciljem potpunog ispunjavanja uvjeta za ostvarivanje novčanih potpora u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji. Podneseni zahtjevi za ostvarivanje poticaja od strane poljoprivrednih proizvođača, obrađeni od strane Službe i sektora poljoprivrede:

a) Animalna proizvodnja:

Zaprimljeni zahtjevi po vrstama proizvodnje – općina Prozor – Rama 2015. godina:

VRSTA PROIZVODNJE		Broj zahtjeva	Br.grla/ br.košnica
Animalna proizvodnja	Uzgoj rasplodne stoke (ovce i koze)	38	8550
	Uzgoj rasplodnih junica	8	38
	Pčelarska proizvodnja	31	1907
SVEGA		77	

b) Biljna proizvodnja:

Zaprimljeni zahtjevi po vrstama proizvodnje – 2015 godina.

VRSTA PROIZVODNJE		Broj zahtjeva
Ratarske i povrtlarske kulture	Proizvodnja krušnih žitarica (pšenica i raž)	-
	Proizvodnja silažnog kukuruza	-
	Proizvodnja povrća (rajčica paprika, krastavac, patlidžan, mrkva, cikla, luk, salata i mladi krumpir)	4
	Proizvodnja ječma	1
	Proizvodnja ljekovitog i aromatičnog bilja (kamilica, menta, lavanda, ružmarin, smilje i lovor)	-
SVEGA:		5

Gore navedeni zahtjevi su obrađivani kroz više faza realizacije:

1. U propisanom roku podnošenje zahtjeva na odgovarajućem obrascu -prijava proizvodnje.
2. Podjela obrazaca o brojnom stanju iz registra životinja koji vodi Federalni agromediteranski zavod
3. Obilazak nadležne županijske komisije i utvrđivanje propisanih uvjeta,
4. Kompletiranje predmeta i dostavljanje županijskom resornom ministarstvu na daljnju obradu.

Služba je u ovom periodu skupa sa Savjetodavnom službom županijskog nadležnog ministarstva obišla sve vlasnike koji su prijavili uzgoj rasplodnih junica u sustavu uzgojno selekcijskog rada, osnovno stado ovaca i koza, pčelarsku proizvodnju, proizvodnju povrća, proizvodnja žitarica.

U 2015. godini ostvarivali su se poticaji za dva modela za koji su doneseni i objavljeni Pravilnici i predviđen poticaj Programom nadležnog ministarstva:

- Po modelu poticaj proizvodnji
- Po modelu ostalih vrsta novčanih potpora u poljoprivredi

Po modelu ruralnog razvitka, kapitalna ulaganja, investicije u 2015. godini nije objavljen Pravilnik FMPVŠ niti je bio predviđen poticaj Programom za navedenu godinu.

c) Prijava planirane proizvodnje za 2016. god.

Služba je radila na prikupljanju i obradi podataka za prijavu planirane proizvodnje za 2016.godinu sukladno članku Pravilniku o načinu i uvjetima ostvarenja novčane potpore po modelu poticaja proizvodnje, i koji su proslijeđeni nadležnom županijskom ministarstvu na daljnju obradu.

Služba je zaprimila zahtjeve iz sljedećih vidova planirane poljoprivredne proizvodnje:

Prijava plana proizvodnje, biljna proizvodnja za 2016 godinu:

VRSTA PROIZVODNJE		Broj zahtjeva
Ratarske i povrtlarske kulture	Proizvodnja krušnih žitarica (pšenica i raž)	-
	Proizvodnja ječma	3
	Proizvodnja povrća (rajčica paprika, krastavac, patlidžan, mrkva, cikla, luk, salata i mladi krumpir)	4
	Proizvodnja zobi	-
	Proizvodnja ljekovitog i aromatičnog bilja (kamilica, menta, lavanda, ružmarin, smilje i lovor)	-
SVEGA:		7

Prijava plana proizvodnje, animalna proizvodnja za 2016. godinu.

VRSTA PROIZVODNJE		Broj zahtjeva
Animalna proizvodnja	Uzgoj rasplodne stoke (ovce i koze)	29
	Uzgoj rasplodnih junica	23
	Uzgoj goveda u sustavu krava tele	1
	Proizvodnja goveđeg mesa	2
	Proizvodnja kravljeg mlijeka	7
	Proizvodnja svinjskog mesa	1
	Uzgoj rasplodnih krmača	-
	Pčelarska proizvodnja	32

	Proizvodnja riblje mlađi	-
	Proizvodnja konzumne ribe	-
SVEGA		95

Napomena: Zahtjevi za poticaj i prijava plana proizvodnje odnose se na poljoprivredne proizvođače koje je služba obrađivala. Međutim, sukladno važećem pravilniku zahtjevi su se mogli podnositi i izravno Ministarstvu.

Upis u Registar poljoprivrednih gospodarstava i Registar klijenata

U Registar poljoprivrednih gospodarstava i Registar klijenata u godini 2015. upisano je 36 poljoprivrednih gospodarstava, ukupno na dan 31.12.2015. godine u RPG i RK upisana su 426 obiteljska gospodarstva i klijenata.

Na podneseni pismeni zahtjev poljoprivrednih proizvođača u 2015. izdano je 56 potvrda iz RPG i RK. Potvrde su izdavane u različite svrhe: prijave na javne oglase, svrhu poticaja, dizanje kredita i registraciju teretnih vozila za vlastite potrebe u sklopu poljoprivredne proizvodnje.

U 2015. godini ukupno su 108 poljoprivredna gospodarstva vršili promjene u RPG i RK, svim poljoprivrednim proizvođačima je u uredu pružena pomoć prilikom popune obrazaca, te preko službene internet stranice općine i drugih sredstava informiranja redovno davana obavještenja o obvezama prijave promjena podataka u RPG i RK.

Statistika

Služba je u izvještajnom periodu obradila i proslijedila nadležnim institucijama slijedeća izvješća:

Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede HNŽ Mostar:

- Plan proljetne i jesenje sjetve za područje općine Prozor-Rama za 2015. godinu
- Izvješće o realizaciji proljetne i jesenje sjetve u 2015. godini na području općine Prozor-Rama
- Izvješće o ostvarenim prinosima voća

- Izvješće o berbi strnih žita i berbi kukuruza u 2015 god.

Federalnom zavodu za statistiku, Služba za statistiku HNŽ, Mostar:

- Izvješće o godišnjem obračunu bruto vrijednosti proizvodnje i dodatne vrijednosti poljoprivrede privatnog sektora, poljoprivrednih gospodarstava za općinu Prozor- Rama za 2014. godinu

- Plan proljetne i jesenje sjetve za 2015. godinu za područje općine Prozor-Rama,

- Izvješće o realizaciji proljetne i jesenje sjetve u 2015. godini na području općine Prozor-Rama.

- Procjena brojnog stanja stoke i stočne proizvodnje za 2014. godinu, procjena se utvrđivala terenskim radom i radom u uredu.

- Izvješće o ostvarenim prinosima/prirodima ranih usjeva i voća u 2015. godini.

Poljoprivredno zemljište

Na temelju članka 128. stavak 2. Zakona o poljoprivrednom zemljištu ("Službene novine Federacije BiH", broj 52/09), Zakona o poljoprivrednom zemljištu HNŽ („Narodne novine HNŽ“ broj: 8/13) i Pravilnika o sadržaju i obliku obrazaca i načinu vođenja evidencije o poljoprivrednom zemljištu, ova služba vodila je evidenciju u obliku godišnjeg stanja prema dobivenim podacima iz katastra Općine i CZ, o obradivom i neobradivom poljoprivrednom zemljištu po katastarskim kulturama i klasama, o miniranim površinama te iste dostavljali nadležnom Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede HNŽ.

Edukacije na temu poljoprivrede

Služba za razvoj, poduzetništvo, obrt i financije je tijekom 2015. godine organizirala edukaciju sa slijedećim ciljanim temama:

- Propisana kvaliteta mlijeka namijenjena za otkup
- Info dan za potencijalne korisnike IFAD-ovog projekta,
- Sadnja kornišona

Stručna predavanja u sklopu Sajma:

- Razvoj i promocija turizma na lokalnoj razini (korištenje i promocija lokalnih prehrambenih proizvoda kroz turizam).
- Marketing i brendiranje u sektoru voća i povrća
- Važnost certificiranog i zdravstveno ispravnog sadnog materijala u proizvodnji jagodičastog voća

Sajam "DANI ŠLJIVE"

Deseti Sajam poljoprivrede, prehrane i turizma pod nazivom "DANI ŠLJIVE" održan je 21. i 22. rujna 2015. godine. Cilj je bio okupiti sve relevantne gospodarstvenike iz oblasti poljoprivrede, prehrane i turizma kako bi se pored promocije njihovi proizvodi stvorio ambijent za uspostavu bolje međusobne suradnje, otvaranje mogućnosti unapređenja proizvodnje i prezentiranje trenutačnih mogućnosti gospodarskih perspektiva uz nezaobilaznu suradnju sa znanstvenicima i znanstvenim institucijama. Na sajmu je sudjelovalo stotinjak izlagača. Mnogi poljoprivredni proizvođači sa područja naše Općine su svoje proizvode predstavili preko udruga čiji su članovi Udruge pčelara „Maslačak“ Ekološke udruge poljoprivrednih i prehrambenih proizvođača „Eko Plod“ i projekt „Razvoj malinarstva“. U sklopu manifestacije je organizirana gastro ponuda Rame.

Sajam je imao i humanitarni karakter tako da je sav prihod od ulaznica kao i od organizirane tombole namijenjen Udruzi roditelja djece s posebnim potrebama „Djeca nade“, a nagrade za tombolu su darivali izlagači i posjetitelji.

U sklopu Sajma su organizirana stručna predavanja na teme koje su gore pobrojane a financirane su od strane GIZ-a.

Na Sajmu je vršeno ocjenjivanje kvalitete sira, rakija, likera, dodijeljene su plakete za kvalitetu, plakete za kvalitetu gastro ponude, plakete za kvalitetu predstavljanja turističke ponude Rame i plakete za paletu proizvoda, dodijeljene su zahvalnice za sudjelovanje, uspješnu suradnju i pomoć u realizaciji sajma. Financiranje Sajma su pomogli Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede HNŽ i GIZ.

IV. POSLOVI IZ OBLASTI INSPEKCIJE

1. Sanitarno-komunalna inspekcija i inspekcija zaštite okoliša

Sukladno Zakonu o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti („Sl. novine F BiH br: 29/05) Zakona o komunalnoj djelatnosti („Sl. novine HNŽ br: 4/2004), Odluke o komunalnom redu Općine Prozor-Rama („Sl. glasnik Općine Prozor-Rama“ br: 2/2007), Zakona o upravljanju otpadom („Sl. novine F BiH“, br: 33/03 i 72/09), Zakona o zaštiti okoliša („Sl. novine F BiH“, br: 33/03, 38/09) nadležna općinska inspekcija u protekloj godini periodu realizirala je slijedeće aktivnosti:

Uredske aktivnosti: Prijem stranaka, priprema i kompletiranje dokumentacije, konsultacije, davanje uputa neukim strankama, pisanje izvješća, zahtjeva, obavijesti strankama, priprema i odlasci na sudska ročišta po podnesenim prekršajnim prijavama, ročišta po pozivu sudova kao svjedoka, donošenje Rješenja i drugih akata iz svoje nadležnosti.

Terenski rad: Terenski rad inspektora sastojao se od redovitih službenih nadzora iz njegove nadležnosti kao i nadzorima i kontrolama po prijavama stranaka, kontrolama o izvršenju Rješenja, samostalnim kontrolama u nadležnosti sanitarne, komunalne i okolišne inspekcije, kao i preporuci i zaduženju službe: sanitarnim nadzorima subjekata u poslovanju sa hranom, nadzor u izvršavanju mjera d.d.d., službena kontrola i analiza hrane, vode, komunalni nadzor vodnih objekata, javnih površina, tržnice, lokalnog kanalizacijskog sustava, vodnog sustava, gradske prometnice kao i poduzimanje potrebitih mjera, rješavanje problema oko korištenja i izgradnje komunalnih objekata po prijavama stranaka, poduzimanje mjera i aktivnosti na zaštiti okoliša, kontrola i nadzor nad odlagalištima i zbrinjavanju komunalnog i opasnog otpada.

U protekloj 2015. god. izvršeno je 83 nadzora koji su se odnosili na slijedeći inspekcijski nadzor:

- Iz nadležnosti sanitarne inspekcije: 43 kontrole,
  - * Nadzor u poštivanju i provedbi sanitarnih propisa: 32 kontrole (kafići, trgovine, restorani) sanitarni pregledi, sanitarne knjižice, higijena prostora, obavljanje mjera DDD, tečaj sanitarno higijenskog minimuma, radne uniforme,
  - * analiza vode: 6 analiza (mikrobiološka - 4 fizičko kemijska – 0, rekreativne vode - 2 otpadne ind.vode - 0),
  - * analiza hrane 3 kontrole, uzeto 14 uzoraka.
  - * kontrola rokova trajanja prehrambenih artikala u trgovačkim objektima obavlja se pri redovitom pregledu radnji,
  - * povlačenje proizvoda sa polica i uništavanje istih 1,
  - * nadzor nad provedbom mjera DDD 32 nadzora,
  - * poduzimanje mjera na zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti 1 nadzor, sumnja (Q groznica),
  - * Provedba mjera d.d.d. svih osnovnih škola na području Općine Prozor-Rama.
- Po Općinskoj Odluci o komunalnom redu i nadležnosti komunalne inspekcije : 31 kontrola:
  - * prikupljanje, odvoz otpada: 2 kontrole,
  - * održavanje čistoće javnih površina : 4 kontrole,
  - * nadzor tržnice : 8 kontrola,
  - * prekopavanje prometnice: 2 kontrole
  - * nadzor lokalnih i gradskog vodovoda 3 nadzora,
  - * uklanjanje uginulih životinja: 1 kontrola
  - * neodgovorni istovar krutog otpada: 2 kontrole,
  - * devastacija zemljišta: 2 kontrole,
  - * napuštena vozila: 1 kontrola,
  - * uzurpacija zemljišta (terase): 3 kontrole,
  - * nepropisno držanje životinja: 3 kontrole.
- Iz nadležnosti okolišne inspekcije: 6 kontrola,
  - * devastacija i narušavanje stanja okoliša: 2 kontrole,
  - * odlaganje šuto materijala u okoliš: 2 kontrole,
  - * ispuštanje otpadnih komunalnih voda: 2 kontrole.

Napisano je i uručeno 34 Rješenja o nalaganju mjera,

Na osnovu izvršenja Rješenja napisana je i prosljeđena 1 prekršajna prijava sudu za prekršaje, Održane su 2 sudske rasprave povodom rješavanja zahtjeva za pokretanje prekršajnih postupaka,

Održano je 1 ročište na zahtjev županijskog tužilaštva,

Obavljeno je 9 kontrola o utvrđivanju minimalnih uvjeta i kategorizacije objekata u kojima se pružaju ugostiteljske i druge usluge,
Komunikacija i suradnja sa: županijskom sanitarnom inspekcijom, ZZJZ HNŽ/K u cilju provođenja sanitarnih propisa, kontrole hrane i vode,
Analiza i uzorkovanje vode ramskog jezera i lokalnih vodovoda,
Nadzor nad čišćenjem javnih površina, svih propusta, šahtova i slivnika gradskih ulica,
Nadzor pijačnog prostora rješavanje problema poslovanja van tržnog (pijačnog) prostora, , intervencije, zapisničko konstatiranje stanja, izdavanje, kontrola Rješenja o obavljanju djelatnosti prodaje robe na tržnici otvorenog tipa.
Nadzor nad zaštitom okoliša, evidentiranje divljih deponija, poduzimanje mjera na sanaciji deponija.

Tržno - ugostiteljska inspekcija

Sukladno zakonu o inspekcijama F BiH, Zakona o tržnoj inspekciji, Zakonu o unutarnjoj trgovini, Zakonu o ugostiteljskoj djelatnosti, Zakonu o obrtu, Pravilnikom o minimalno tehničkim i drugim uvjetima, kao i zakonu o zaštiti potrošača, tržno-ugostiteljska inspekcija općine Prozor- Rama ,vršeći nadzor i kontrolu nad provođenjem Zakona i drugih propisa iz ovih oblasti za gore navedeni period izvršila je sljedeće aktivnosti:

Redovite uredske aktivnosti : Rad sa strankama, priprema, kompletiranje , ažuriranje, dokumentacije, konsultacije i davanje uputa strankama, educiranje i sudjelovanje na seminarima, pisanje izvješća, zahtjeva, obavijesti, dopisa, rješenja i drugih obveza po nalogu šefa službe.

Rad na terenu sastojao se u redovitim inspekcijskim pregledima i nadzorima po službenoj dužnosti, po uputama službe kao i po potrebi .

Tržno-ugostiteljska inspekcija u skladu sa propisima vrši inspekcijski nadzor na unutarnjem tržištu odnosno nadzor u oblasti trgovine, obrta i ugostiteljstva.

U godini izvješća navodimo i aktivnosti tržno - ugostiteljske inspekcije u suradnji sa sanitarno - komunalnom i građevinskom inspekcijom, prilikom održavanja vjerskih blagdana ; Divinog dana na Kedžari , Velike i Male Gospe na Šćitu , a bazirala se na proširenje i uređenje lokacija za korisnike usluga, uspostavljanje reda u pogledu rasporeda štandova i stolova, pokretnih vozila, automata i šatora, kontrola posjedovanja rješenja o odobrenju od nadležne općinske službe za obavljanje trgovačko – ugostiteljskih usluga za vrijeme održavanja vjerskih blagdana ,Divinog dana na Kedžari i Velike i Male Gospe na Šćitu.

Prilikom održavanja blagdana ukupno je izdato 35 privremenih Rješenja /odobrenja za rad pružateljima usluga za vrijeme blagdana.

Također, prilikom izvođenja građevinskih radova u gradu Prozoru i temeljem Odluke o privremenoj zabrani obavljanja poslova tržnice na malo -pijace u mjestu Prozor, došlo je i do premještanja gradske tržnice/pijace iz samog grada na drugu lokaciju uz magistralni put, gdje je također inspekcija provodila red u pogledu premještanja štandova i vađenju odobrenja za rad na novoj lokaciji.

Trgovina:

Inspekcijski nadzor u trgovini vršen je u cilju podrške legalne trgovine, u skladu poštivanja obveza propisano Zakonu o unutarnjoj trgovini.

U oblasti trgovine izvršeno je 34 redovitih inspekcijskih pregleda/nadzora i kontrole obavljanja legalne trgovine .

Inspekcijskim pregledom obuhvaćeno je: posjedovanje rješenja, odnosno odobrenja za rad, kontrola cijena, deklaracije proizvoda, radno vrijeme, poslovne knjige ,trgovačke knjige, nabavka robe, porijeklo robe, prodaja robe te poštivanje obveza kod formiranja cijena robe i

dr, kao i kontrola o ispunjavanju minimalno tehničkih uvjeta koje moraju ispunjavati poslovne prostorije za obavljanje trgovine i trgovinskih usluga, sukladno zakonu o gospodarskim društvima i pravilnikom o uvjetima minimalno tehničke opremljenosti poslovnih prostora za obavljanje trgovine i trgovačkih usluga.

U protekloj godini izdano je 3 rješenja o nalaganju mjera u obavljanju trgovačke djelatnosti, jedna privremena zabrana obavljanja djelatnosti i 6 Zabrana obavljanja trgovačke djelatnosti za rad na tržnici / pijaci u gradu Prozoru.

Obrt:

Sukladno zakonu o obrtu izvršeno je 10 inspekcijskih pregleda kod subjekata koji obavljaju obrtničku djelatnost i utvrđene su nepravilnosti u pogledu isticanja naziva firme i radnog vremena na vidnom mjestu, usklađivanje rješenja o obavljanju obrta i odobrenja za obavljanje djelatnosti; na što je i izdano tri rješenja za otklanjanje nepravilnosti i nedostataka, i dva rješenja o zabrani obavljanja obrtničke djelatnosti.

Ugostiteljstvo;

Sukladno Zakonu o ugostiteljskoj djelatnosti izvršena su 38 inspekcijska pregleda / nadzora gdje su i uočene nepravilnosti prilikom pregleda, kontrole rješenja, radnog vremena, ovjere cjenika i normativa, izdavanja računa, vođenja knjige žalbe i drugih poslovnih knjiga.

Ukupno u izvještajnom periodu izdano je 12 rješenja o nalaganju mjera u ugostiteljskoj djelatnosti i jedno rješenje o zabrani obavljanja djelatnosti.

U gospodarskim društvima (d.o.o.), izvršena su 4 inspekcijska pregleda, i za jedno gospodarsko društvo izdano je rješenje o privremenoj zabrani obavljanja trgovačke djelatnosti.

Ukupno inspekcijskih pregleda / nadzora i kontrola:

Red.br	Oblast inspekcijskog pregleda / nadzora i kontrole	Broj Pregleda
1	Trgovina	34
2	Obrt	10
3	Ugostiteljstvo	38
4	Gospodarsko društvo (d.o.o.)	4
5	UKUPNO	86

Poduzete mjere po izvršenim inspekcijskim pregledima / nadzorom i kontrolom:

Red.br	Poduzete upravne mjere	Broj mjera
1	Rješenje o privremenoj zabrani obavljanja trgovine	1
2	Rješenje o nalaganju mjera u trgovačkoj djelatnosti	3
3	Rješenje o zabrani obavljanja ugostiteljske djelatnosti	1
4	Rješenje o nalaganju mjera u ugostiteljstvu	12
6	Rješenje o zabrani obavljanja obrtničke djelatnosti	3
7	Rješenje o nalaganju mjera obavljanja obrta	2
8	Rješenje o zabrani rada na tržnici / pijaci	6

Planiranim aktivnostima od strane Službe, inspekcijski nadzor se bazirao na radu i ustroju tržnice u gradu Prozoru, nadzor trgovina, obrta i ugostiteljskih djelatnosti s naglaskom posjedovanja odobrenja za rad i ispunjavanja minimalno tehničkih uvjeta, i drugih zakonskih propisa kojih se subjekti nadzora moraju pridržavati, kao i način i rješavanje obavljanja trgovine putem pokretne prodaje.

V. POSLOVI ODSJEKA ZA FINACIJE

U području Odsjeka financija obavljali su se poslovi:

- Poslovi računovodstvenog evidentiranja, poslovi planiranja prihoda i plasmana financijskih sredstava
- Poslovi izrade i praćenja izvršenja proračuna Općine
- Izrađivali analize, planove i izvješća iz oblasti financija i računovodstva, priprema proračuna i godišnji obračuna,
- Pratili ostvarivanje proračuna, pripremali odgovarajuće financijske akte, vodi knjigovodstvene evidencije nekretnina i druge imovine u vlasništvu Općine.
- Obavljali poslove naplate komunalne naknade i naknade za korištenje građevinskog zemljišta, te obavljali druge upravne, stručne i druge poslove vezane za financijsko-materijalno poslovanje Općine .
- Vršili obračune plaća i naknada za djelatnike Općine, općinske vijećnike, po projektima prekogranične suradnje.

U sklopu priprema za izradu proračunskih dokumenata Odsjek je sudjelovao u organiziranju javne rasprave o nacrtu proračuna za 2016. godinu.

Odsjek je po ovim poslovima redovito davao izvješća nadležnim institucijama, FIP-u, Ministarstvu financija HNŽ/K, Federalnom Ministarstvu financija, Statistici.

Krajem 2015. godine zaprimljena je najava Ureda za reviziju institucija Federacije BiH o planiranom obavljanju revizije općine Prozor – Rama za 2015. godinu. U prosincu je revizorski tim tjedan dana obavljao pripreme za revizorski posao koji je planiran tijekom 2016. godine.

VI. SUDJELOVANJE U PRIPREMAMA MATERIJALA ZA SJEDNICE OPĆINSKOG VIJEĆA PROZOR – RAMA

Služba za razvoj, poduzetništvo, obrt i financije općine Prozor – Rama u periodu 01.01.- 31.12.2015. sudjelovala je u pripremama materijala za sjednice Općinskog vijeća Prozor – Rama, i to dijelom samostalno, dijelom u suradnji sa drugim općinskim službama, po slijedećim točkama:

1. Prijedlog Programa rada Općinskog vijeća prozor – Rama za 2015. godinu,
2. Izvješće o izvršenim procjenama prometne vrijednosti nekretnina i prava u 2015. godini i naplati poreza,
3. Prijedlog Odluke o komunalnom redu,
4. Nacrt Odluke o upravnim pristojbama sa tarifom upravnih pristojbi u općini Prozor – Rama,
3. Davanje suglasnosti na cijene osnovnih komunalnih usluga,
4. Nacrt Odluke o usvajanju Plana upravljanja otpadom u općini Prozor – Rama,
5. Zajednička inicijativa Vijeća za konkurentnost općina: Konjic, Jablanica i Prozor – Rama:
  - a. Poticaj poljoprivredne proizvodnje sa razine županije/kantona,
  - b. Poticaj malom gospodarstvu sa razine županije/kantona,
6. Izvješće o izvršenju Proračuna općine Prozor – Rama za 01.01. do 31.12.2015.godine, sa izvješćem o utrošku sredstava tekuće rezerve,
7. Izvješće o korištenju sredstava proračunske rezerve u 2015.godini,

8. Izvješće o radu Službe u 2014. godini,
9. Prijedlog Odluke o upravnim pristojbama sa tarifom upravnih pristojbi u općini Prozor – Rama
10. Prijedlog Odluke o utvrđivanju cijena osnovnih komunalnih usluga,
11. Izvješće o izvršenju Proračuna općine Prozor – Rama za razdoblje od 01.01.2015.godine – 31.03.2015.godine,
12. Informacija o Izvješću o radu i financijskom poslovanju JP „Veterinarska stanica „ Prozor – Rama u 2014.godini,
13. Informacija o Izvješću o radu i financijskom poslovanju JKP „Vodograd“ Prozor – Rama u 2014.godini,
14. Informacija o Izvješću o radu i financijskom poslovanju JP „Radio Rama“ Prozor – Rama u 2014.godini,
15. Izvješće o stanju rješavanja predmeta upravnog postupka u službama za upravu Prozor – Rama 2013.
16. Prijedlog Odluke o izgradnji Zelene tržnice u Prozoru,
17. Nacrt Odluke o komunalnoj naknadi,
18. Izvješće o provedbi Strategije razvoja općine Prozor – Rama za razdoblje 2011.-2014. godine sa pregledom realizacije programa, projekata i mjera Strategije razvoja općine Prozor – Rama sa sektorskim planovima za period 2011.-2014. godine,
19. Operativni Plan realizacije Strategije razvoja općine Prozor – Rama za 2015. godinu,
20. Informacija o stanju u gospodarstvu i oblasti zapošljavanja u općini Prozor – Rama u 2015.godini,
21. Informacija o stanju u poljoprivredi na području općine Prozor – Rama,
22. Izvješće o izvršenju Proračuna općine Prozor – Rama za razdoblje od 01.01.2015.godine – 30.06.2015.godine sa izvješćem o korištenju sredstava Proračunske rezerve,
23. Informacija o stanju i zaštiti okoliša na području općine Prozor – Rama,
24. Informacija o izvršenoj privatizaciji poslovnih subjekata sa sjedištem u općini Prozor – Rama,
25. Informacija o realizaciji programa poticaja za zapošljavanje u općini Prozor – Rama ,
26. Prijedlog izmjene i dopuna Proračuna općine Prozor – Rama za 2015. godinu,
27. Izvješće o izvršenju Proračuna općine Prozor – Rama za razdoblje od 01.01.2015.godine – 30.09.2015.godine,
28. Nacrt Proračuna općine Prozor – Rama za 2016.godinu,
29. Nacrt Odluke o izvršavanju Proračuna općine Prozor – Rama za 2016.godine,
30. Prijedlog Izmjene i dopune (br.2) Proračuna općine Prozor – Rama za 2015. godinu ,
31. Informacija o stanju u oblasti lova i ribolova na području općine Prozor – Rama,
32. Prijedlog Proračuna općine Prozor – Rama za 2016.godinu,
33. Prijedlog Odluke o izvršenju Proračuna općine Prozor – Rama za 2016.godine.

Šef Službe:
Josip Juričić, dipl.ecc.